

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

06.10.2022

48 §

§ 48

Asianro 5148/10.03.00.02/2022

Maa-aineslupa / Savon Kuljetus Oy / tila Autio (297-443-3-28)**Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen
Alueellinen ympäristönsuojelu**

Savon kuljetus Oy hakee maa-aineslain 4 §:n mukaista lupaa maa-aineksen ottoon kiinteistöllä Autio 297-443-3-28. Kyseessä on toiminnassa oleva maa-ainestenottoalue, jolla on ollut toimintaa edellisen luvan aikana. Alue sijaitsee Ryönänkankaan (0829706) 2-luokan pohjavesialueella eli vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Ottamisalueen pinta-ala on 4,54 ha ja otettavan maa-aineksen kokonaissittomäärä on 200 000 m³ltr. Lupaa haetaan 15 vuodeksi.

Savon Kuljetus Oy hakee alueelle maa-aineslain (555/1981) 21 §:n mukaista lupaa aloittaa maa-ainesten ottotoiminta ennen kuin lupapäätös on saanut lainvoiman.

Luvan hakija ja toiminnanharjoittaja

Savon Kuljetus Oy
Suurahontie 5
70460 KUOPIO
Y-tunnus: 0171337-9

Toiminta ja sen sijainti

Hiekan ja soran ottaminen.
Sijainti: Kuopion kaupunki, Ryönä
Kiinteistötunnus: Autio (297-443-3-28)
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN) N: 6979784, E: 551932

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (KYHL 64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (MAL 7 §).

Asian vireille tulo

Lupahakemus on tullut vireille 27.6.2022.

Toimintaa koskevat muut luvat ja sopimukset

Alueella on ollut aiemmin maa-ainesten ottotoimintaa. Viimeisin maa-aineslupa on ollut voimassa 5.5.2009-30.4.2019 (Kuopion kaupungin ympäristölautakunta 5.5.2009 § 41).

Alueen kaavoitustilanne, maankäyttö sekä ympäristövaikutuksille herkäät kohteet

Alue sijaitsee Pohjois-Savossa Kuopion Ryönän alueella. Maakuntakaavassa alue sijoittuu pohjavesialueelle. Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät ja vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet. Alue sijoittuu kaavamerkinnän EO alueelle, joka osoittaa seudullisesti merkittävät soran-, moreenin- ja hiekanottoalueet sekä kallioulouhintaluomat. Alueen ollessa kaavamerkinnän MY eli maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, EO alueelle kohdistuu suunnittelumääräys seuraavasti: "Alueiden käytön suunnittelussa tulee erityisesti ottaa huomioon ympäröivän harjualueen maisemalliset arvot ja harjumuodostuman luonteenomaiset piirteet sekä ympäröivä vesi- ja kulttuurimaisema."

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Yleiskaavassa alueelle kohdistuu kaavamerkintä MU eli maa- ja metsätalousalue, jolla on ympäristöarvoja ja ulkoilukäyttöä. Pääkäyttötarkoituksen lisäksi alueella voidaan sallia maa-aineksen ottaminen kaavamerkinnän eo mukaisesti. Kohde sijaitsee myös kaavamerkinnällä m varustetulla alueella, jossa on määrätty MRL 41 §: n nojalla säilytettäväksi rakentamattomana siten, että uudet rakennuspaikat ja muu kuin maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen tilakohtaisesti sijoitetaan tilan muille osille tarvittaessa taaja-asutusta muodostamalla. Lisäksi alueella kaavamerkinnällä m on voimassa yleiskaavamääräys numero 117, jossa kerrotaan alueella olevan voimassa MRL 128§: n mukainen toimenpidekielto. Lupaa ei tarvita kuitenkaan metsänhoitotoimenpiteille, joihin ei sisälly avohakkuuta eikä toimenpiteille, joissa avohakkuu suoritetaan siten, että muodostuvan yhtenäisen hakkuuaukion ja rannan väliin jätetään riittävä, vähintään 20 metriä leveä suojapuusto.

Alue sijaitsee Ryönänkankaan (0829706) 2-luokan pohjavesialueella eli vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Maa-ainesalueen lähettyvillä ei ole kaivoja tai muita vedenottoa. Ryönänkankaan pohjavedet purkautuvat todennäköisemmin pohjavesialueen luoteisosasta Ryönänlahden Savilampeen ja Haukilampeen.

Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat Pieni Kangaslammen rannalla noin 255 metriä suunnitellusta ottoalueesta.

Alueen luonnonolosuhteet ja ympäristön tila

Kohde on nykytilanteessa pääasiassa metsämaata. Lähiympäristö on maa- ja metsätaloustaloudessa olevaa pääosin mäntyvaltaista metsää. Suunnitelma-alueella on ollut ottotoimintaa aiemman maa-aineslupan aikana.

Pohjaveden pinnankorkeutta ja pohjaveden laatua on tarkkailtu kohdekiinteistön alueella olevasta P5/11 pohjaveden havaintoputkesta. Pohjaveden ylin mitattu pinnankorkeus on ollut 11.7.2018 tasolla +83,98 (N2000).

Kohteelle on laadittu maanomistajan toimesta luonto- ja maisemaselvitys vuonna 2008. Selvitys on tehty osaksi Aution tilan alueen maa-ainesten ottosuunnitelmaa. Suunnitelma-alueen raja-alue on suunniteltu siten, että toiminta häiritseisi alueen koillis-/itäpuolella olevaa luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta Kanahautojen harjuympäristöä mahdollisimman vähän.

Alueen eteläpuolelle sijoittuu Suuri Kangaslampi noin 220 m ja lounaispuolelle Pieni Kangaslampi noin 255 m etäisyydelle suunnitellun ottamisalueen rajasta. Pieneltä Kangaslammelta tai Suurelta Kangaslammelta ei maasto-profiiliin mukaan ole näköyhteyttä maa-ainesottoalueelle. Pieni Kangaslammen vedenpinnankorkeus on peruskartan mukaan tasolla +115,1 ja Suuri Kangaslammen +116,0. Alueella on tehty maaperätutkimuksia vuonna 2017. Näiden tehtyjen tutkimusten perusteella alin korko alueella on +111,75 (N2000). Alueen ylin maanpinnan korkotaso on +122 (N2000).

Suunnitellun ottamisalueen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia uhanalaisten eliölajien esiintymiä. Aution tilan maa-ainesottoalueelle tehdyn luonto- ja maisemaselvityksen mukaan alueen linnusto on tavanomaista kangasmetsien lajistoa. Ottoalue itse ei sijoitu luonnonsuojelu- tai Natura2000-alueelle. Ottoalueen läheisyydessä noin 700 metriä alueesta kaakkoon, sijaitsee Silmäsuo-Kukonharjan luonnonsuojelualue ja lähin Natura2000-alue, Suuri-Majosen metsä, sijaitsee ottoalueesta 1,7 kilometriä etelään, valtatie 9 eteläpuolella.

Kuvaus toiminnasta

Viimeisin maa-aineslupa alueella on myönnetty 350 000 m³ktr kokonaisottomäärälle. Kohteesta on arvioitu saatavan vielä noin 200 000 m³ktr (noin 400 000 tn) hyödyntämiskelpoista soraa ja hiekkaa. Alueelle haetaan näin ollen maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaista maa-aineslupaa 200 000 m³ktr kokonaisottomäärälle 15 vuoden ajalle luvan lainvoimaisuudesta alkaen. Lisäksi haetaan toiminnan aloittamislupaa mahdollisesta muutoksen hausta huolimatta.

Ottamistoimintaa jatketaan kiinteistöllä Autio pääasiallisesti kaakkoon, 13.9.2009 päivitettyjen ottamissuunnitelmapiiirustusten mukaisesti. Ylimpään havaittuun pohjavesipintaan jätetään vähintään 4 m paksu suojakerros pohjaveden suojelemiseksi. Ottamisalueen läheisyydessä sijaitsee pohjaveden havaintoputket PVP0, P6/08, P5/11, Luokki27 sekä PVP1. Kyseisistä pohjaveden havaintoputkista on mitattu pohjaveden ylimmäksi pinnankorkeudeksi seuraavat:

- PVP1 6.11.2008, putki kuiva
- Luokki27 1.4.2014, +84,08 m N2000 ja
- P5/11 11.7.2018, +83,98 m N2000.
- PVP0, 6.11.2008, +96,06 m N2000
- P6/08, 31.5.2016, +83,89 m N2000

Alin suunniteltu ottotaso määräytyy putken PVP0 ylimmän pohjavesipinnan korkotiedon mukaan. Alimmaksi ottotasoksi tulisi näin ollen +100,1 m (N2000). Ennen ottamistoiminnan jatkamista huolehditaan, että ottamisalueen rajat ovat merkittynä maastoon, esimerkiksi kepeillä tai puupaaluilla.

Tasaisella ottotahdilla alueelta otetaan noin 13 300 m³ktr soraa ja hiekkaa vuodessa, mutta ottotoimintaan vaikuttaa erityisesti Kuopion talousalueen kiviaineskysyntä. Kiviainesta käytetään muun muassa betoniteollisuudessa ja maanrakennuksessa. Erityisesti alueelta saatavan maa-aineksen tarve on betonin raaka-aineena fillerikiviaineksena.

Pintamaat kuoritaan ottamistoiminnan edetessä ja läjitetään alueen reunoille. Pintamaat ja kannot käytetään alueen maisemoinnissa. Pintamaita ja muita alueen raivaamisesta syntyneitä sekalaisia maamassoja on osittain poistettu ja läjitetty alueelle jo aikaisemman toiminnan seurauksena.

Tahaton päätyminen alueelle estetään työmaakyltein sekä jyrkänteiden rajaamisella esimerkiksi säänkestävällä hirvinauhalla. Pääsy alueelle tulotietä estetään lukittavalla puomilla.

Maa-ainealue palautetaan metsämaaksi maa-aineksen ottamisen päätyttyä. Alue muotoillaan ottamissuunnitelman mukaisesti siten, että se mahdollisimman hyvin sulautuu ympäristöönsä. Lopulliset alueelle jätettävät maaluiskat tehdään kaltevuuteen 1:3. Maisemoidessa luiskat muotoillaan ympäristöön sopiviksi. Muotoilua suoritetaan mahdollisuuksien mukaan sitä mukaa, kun ottamistoiminta edistyy. Ajoreittien ja varastokasojen tiivistyneet maakerrokset rikotaan ilmapaksi. Alueelle läjitetyt pintamaat levitetään ja sekoitetaan pintaosaan sopivan kasvualustan aikaan saamiseksi. Alue jätetään metsittymään luontaisesti. Mikäli luontainen metsittyminen ei lähde hyvin käyntiin täydennetään metsittymistä istuttamalla taimia (suositus männylle 2 500 kpl/ha). Maisemoinnin toteutus tarkistetaan lupaviranomaisen kanssa maa-ainesalueen elinkaaren loppupuolella esimerkiksi maastokatselmuksella.

Toiminnan aloittaminen

Lupaa haetaan toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Lupahakemuksen käsittely

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla 27.6. – 4.8.2022 Kuopion kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu lisäksi kirjeitse naapurikiinteistöjen omistajia. Asiakirjat ovat olleet kuulutusaikana nähtävillä Kuopion kaupungin internet-sivuilla.

Pyydetty lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualue on todennut 14.9.2022 päivätyssä lausunnossaan mm. seuraavaa:

”Maa-aineslain (555/1981, MAL) 10.1 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Lupa voidaan MAL 10.2 §:n mukaan erityisistä syistä kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, jos se hankkeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin ainesten ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähdessä katsotaan sopivaksi. Lupa voidaan tällöinkin myöntää enintään 15 vuodeksi tai kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuodeksi. MAL 10.2 §:n mukaan lainkohdassa tarkoitettuna erityisenä syynä luvan voimassaolon pidentämiselle voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle. Vaikka jokin alue olisi maakunta- tai yleiskaavassa osoitettu maa-ainesten ottamiseen, tämä ei kuitenkaan

vielä yksistään tarkoita, että maa-aineslupa voitaisiin myöntää yli kymmenen vuoden määräajaksi. Toisaalta maa-aineslupa voidaan tapauskohtaisesti myöntää myös alle kymmeneksi vuodeksi.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pidemmän lupa-ajan myöntämistä harkittaessa tulisi ottaa huomioon myös maa-aineslain 3 §:n 4 momentti, jossa säädetään ottamispaikan sijoittamisesta ja aineiden ottamisen järjestämisestä siten, että toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset luontoon, maisemaan, asutukselle ja ympäristölle jäävät mahdollisimman vähäiseksi.

Tärkeillä tai muilla vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla myös maa-ainesten otossa korostuvat pohjavesien suojeluun liittyvät näkökohdat. Luvan voimassaolon pidentämiseen yli kymmeneen vuoteen tulee tällaisilla alueilla ympäristöoikeudessa vakiintunut varovaisuusperiaatekin huomioon ottaen suhtautua lähtökohtaisesti pidättyvästi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-aineslupaa ei tässä tapauksessa tule myöntää yli kymmeneksi vuodeksi. Lisäksi ELY-keskus suosittelee ottotoiminnan vaiheistamista niin, että otto ja jälkihoito voidaan toteuttaa suunniteltuun tasoon asti lupa-ajan puitteissa. Ottotoiminnan vaiheistamisella ja huolehtimalla siitä, että ottoalue ei muodostu lupa-aikaan nähden liian suureksi, voidaan vähentää haitallisten pohjavesivaikutusten syntymistä alueella.

Toimintaan tarvittavista laitteistosta ja kalustoista mahdollisesti aiheutuvat vuodot maaperään ja pohjaveteen on estettävä jo ennalta asianmukaisilla suojauksilla ja muilla varotoimenpiteillä. Nestemäisten polttoaineiden, voiteluaineiden ja muiden pohjavedelle vaaraa aiheuttavien aineiden varastointi, polttonesteiden jakelupaikka sekä kuljetus- ja maansiirtokaluston väliaikainen ja pitkäaikainen paikoitus on sijoitettava tukitoiminta-alueelle.

Tukitoiminta-alue on varustettava vettä heikosti läpäisevällä pinnoitteella tai suojakalvolla. Mikäli alueella säilytetään öljytuotteita, on säiliöiden oltava kaksoisvaipallisia tai ne on sijoitettava niiden tilavuutta vastaavaan katoksella varustettuun suoja-altaaseen. Polttonesteiden jakelulaitteistossa on oltava järjestelmä ylitäytön estämiseksi. Motorisoitujen seulojen alla oleva maaperä on suojattava suojarakenteilla öljy- ja polttoainevahinkojen varalta.

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että toiminnan tarkkailua varten on olemassa olevan havaintoputken P5/11 lisäksi alueelle asennettava uusi pohjaveden havaintoputki. Uusi öljyisten näytteiden ottoon soveltuva pohjaveden havaintoputki on asennettava toiminta-alueen lounaisosaan.

Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattava vähintään 2 kertaa vuodessa pohjaveden havaintoputkista (P5/11 ja uusi putki). Pohjaveden laatinäyte on otettava molemmista pohjaveden havaintoputkista ennen toiminnan aloittamista, säännöllisesti toiminnan aikana (kerran vuodessa, mikäli ottotoimintaa on vuoden aikana ollut) sekä toiminnan loputtua.

Maa-aineksen ottotoiminnan vaikutuksia seurataan pohjavedestä seuraavien laatuparametrein: väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiilidioksidi, kovuus, CODMn tai TOC, nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani, öljyhiilivedyt (öljyhiilivetyjakeet C10-40 ja bensiinijakeet C5-10). Pohjavesinäytteenotto on tehtävä sertifioidun näytteenottajan toimesta.

Toiminta-alueelle on suositeltavaa tehdä varautumissuunnitelma onnettomuuksien ja poikkeuksellisten tilanteiden varalta. Jälkihoitotoimenpiteenä

on alueelle muodostettava kasvukerros kasvillisuudelle. Luontainen kasvilisuuden palauttaminen alueelle ei ole riittävä toimenpide, vaan kasvillisuus on palautettava siementämällä ja/tai istuttamalla. Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että jälkihoitotoimenpiteiden toteuttaminen heti toiminnaan sen salliessa on erittäin tärkeää. Kokonaisuudessaan jälkihoitotoimenpiteet on tehtävä ennen lupa-ajan loppumista.

Pohjois-Savon ELY-keskus korostaa, että toiminnanharjoittaja on aina vastuussa pohjavedelle aiheuttamastaan vahingosta.

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että ottotoimintaa voidaan toteuttaa alueella, mikäli edellä mainitut sekä liitteenä olevat asiat otetaan toiminnassa ja lupamääräyksissä huomioon."

Muistutukset

Hakemuksen johdosta ei ole tehty muistutuksia.

Hakijan kuuleminen

Hakijalle varattiin mahdollisuus antaa vastine lausunnosta. Hakija toteaa 20.9.2022 päivätyssä vastineessaan seuraavaa

"ELY keskus on lausunnossaan mm. todennut, että pohjaveden valvontaa parannetaan uuden tarkkailuputken asennuksella p5/11 havaintoputken lisäksi, pohjaveden suojeluun kiinnitetään erityistä huomiota suojauksin ja varotoimenpitein, jälkihoito suoritettaisiin suoraan siementämällä ja/tai istuttamalla ja ettei lupaa tulisi myöntää MAL 10.2 §:n huolimatta yli 10 vuoden ajaksi.

Vastaaja on hakenut lupaa 15 vuoden ajaksi lähtökohtaisesti perustuen maakuntakaavan EO merkintään. Vastaaja huomauttaa, että pidempi toiminta-aika mahdollistaa myös paremmin ELY-keskuksen huomion siitä, että lupa-aikana suunniteltu ottomäärä ehditään tehdä jälkihoidon kanssa lupa-ajan puitteissa. Vastaaja myös selventää, että maa-aineksia on tarkoitus toimittaa pääasiallisesti lähialueiden betoniteollisuuden käyttöön, missä lähtökohtana on varmat toimitusketjut ja pitkäaikaiset asiakkuudet, joissa pidempi lupa-aika edesauttaisi.

Pohjaveden tarkkailuun ottamisalueen lähialueella on jo yksi näytteenottoon soveltuva putki. Ryönänkankaan pohjavedentilaa on seurattu ja seurataan myös useista muista pisteistä Luokkisuon vanhan kaatopaikan velvoitetarkkailun vuoksi. Vastaaja ei näe välttämätöntä tarvetta uuden tarkkailuputken asentamiselle. Pohjaveden suojeluun toimijalla on selkeät ohjeistukset ja varautumissuunnitelmat, jotka on myös esitetty ottamissuunnitelmassa.

Ottamissuunnitelmassa hakija on ehdottanut jälkihoidon suoritettavaksi istuttamalla/siementämällä vasta, jos luontainen kasvu ei lähde käyntiin. Muilta osin vastaajalla ei ole lausuntoon vastattavaa."

Tarkastukset

Alueella on käyty suunnitelmallisten valvontakäyntien sekä lupahakuprosessin yhteydessä.

Esitys

Ympäristö- ja rakennuslautakunta myöntää Savon Kuljetus Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen ottamissuunnitelman mukaiselle ottamisalueelle tilalla Autio (297-443-3-28).

Toiminnassa tulee noudattaa lupahakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa mainitun lisäksi seuraavia lupamääräyksiä:

1. Lupa oikeuttaa maa-ainesten ottamiseen ottamissuunnitelmassa rajatulta 3,69 ha:n ottoalueelta. Ottamismäärä on enintään 200 000 m³ltr. (MAL 11 §)
2. Alin ottotaso on +100,10 m (N2000). Alimman kaivutason ja ylimmän havaitun pohjavesipinnan väliin on jätettävä vähintään 4 metrin paksuinen koskematon maakerros. (MAL 11§)
3. Ottoalue on merkittävä maastoon niin, että alueen rajat ja alin ottotaso ovat nähtävissä koko ottamistoiminnan ajan. Alimman ottotason merkinnät tulee olla ainakin niissä paikoissa, mistä kulloinkin maa-ainesta otetaan. Oton aikana jyrkät ottorintaukset on merkittävä selvästi ja varustettava varoituskyltein. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on tarvittaessa estettävä puomilla tai vastaavalla järjestelyllä. (MAL 11 §)
4. Ennen toiminnan aloittamista alueella on pidettävä alkukatselmus, jossa käydään läpi lupaan liittyvät asiat. (MAL 11§)

Perustelut: Määräykset 1,2,3 ja 4 ovat tarpeen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvonnan kannalta. Alkukatselmus on tarpeen pitää, jotta varmistutaan, että toiminnanharjoittaja on selvillä luvan määräyksistä ja määräysten mukaiset toimet on tehty ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottamisalueen merkintävaatimuksella varmistetaan, että otto-toiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. Lisäksi merkintä helpottaa ottamistoiminnan valvontaa ja seurantaa. Jyrkät rintaukset on merkittävä kunnolla maastossa liikkuvien turvallisuuden vuoksi.

5. Alueelle ei saa tuoda muualta maa-aineksia ilman valvontaviranomaisen suostumusta. (MAL 11§)

Perustelu: Lupamääräys on tarpeen maaperän ja pohja- ja pintaveden pilaantumisen estämiseksi.

6. Työkoneiden tankkaus sekä mahdolliset tilapäiset huoltotyöt tulee tehdä siten, että maaperään ei joudu öljyjä tai muita ympäristölle tai terveydelle vaarallisia kemikaaleja. Alueella käytettävien polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia. Polttoainevarastosäiliöt ja tankkauspistooli on varustettava lukituksella sekä polttoainesäiliöt ylitäytönestimillä ja lukittavilla sulkuventtiileillä. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelypaikkojen maaperä tulee olla suojattu öljyhiilivetyjen ja kemikaalien vaikutusta kestävällä materiaalilla, esimerkiksi öljynkestävä HDPE-muovikalvolla ja sen päälle levitettävällä 30 cm:n hienojakoisella suojamaakerroksella. Maaperäsuojauksen reunat tulee olla korotetut, niin

että alueelta öljy- yms. vuodot voidaan onnettomuustilanteissa kerätä hallitusti talteen. Tankkauspaikalla maaperäsuojauksen tulee olla niin laaja, että se kattaa myös tankattavan työkoneen alan. Maaperäsuojauksen kunto tulee tarkistaa päivittäin ja se on kunnostettava välittömästi, kun vaurioita havaitaan. (MAL 11§)

Perustelu: Lupamääräyksellä varmistetaan, että polttoaineet varastoidaan turvallisesti säiliöissä, joissa on vuotoaltaat onnettomuustapauksien varalta. Suurimmat riskit sille, että maaperään joutuu öljyä, liittyvät polttoaineiden tankkauksiin ja työkoneiden huoltopaikkoihin. Näiden alueiden maaperä tulee suojata riittävästi niin, että mahdolliset öljypäästöt eivät pääse suoraan maaperään. Suojaus on tarpeen tehdä myös muille alueille, joilla varastoidaan öljytuotteita esim. työkoneissa.

7. Ottamisalueella ei sallita nestemäisten polttoaineiden, öljytuotteiden tai ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointia, koneiden ja laitteiden huoltoa, kiinteän ja nestemäisen jätteen varastointia ja hautaamista. (MAL 11§)

Perustelu: Määräyksellä varmistetaan, että vaarallisista jätteistä ja muista vaarallisista kemikaaleista ei aiheudu haittaa ympäristölle tai ihmisten terveydelle.

8. Toiminnassa on noudatettava esitettyä kaivannaisjätteitä koskevaa jätehuoltosuunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelma on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille. (MAL 5a ja 16b §, VNA 190/2013)

Perustelu: Kaivannaisjätteitä koskevassa jätehuoltosuunnitelmassa on sitovasti esitetty toiminnassa muodostuvien maiden käsittely. Suunnitelma on hyväksytty osana maa-aineslupahakemusta. Toimittaessa suunnitelman mukaisesti kaivannaisjätteistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

9. Luvan haltijan on ilmoitettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä edellisenä vuonna otetut maa-ainesmäärät ja laatu NOTTO-tietokantaan. (MAL 23a §, VNA maa-ainesten ottamisesta 9 §)

Perustelu: Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23a §:n mukainen ilmoitus vuosittain otetun aineksen määrästä ja laadusta.

10. Toiminnan mahdollisten pohjavesivaikutusten tarkkailua varten on toiminta-alueen lounaispuolelle asennettava uusi pohjaveden havaintoputki. Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattava 2 kertaa vuodessa pohjavesiputkesta P5/11 sekä alueelle asennettavasta uudesta havaintoputkesta. Pohjaveden laatinäyte on otettava pohjavesiputkesta P5/11 sekä alueelle asennettavasta uudesta havaintoputkesta ennen toiminnan aloittamista, säännöllisesti toiminnan aikana (kerran vuodessa, mikäli ottotoimintaa on vuoden aikana ollut) sekä toiminnan loputtua.

Maa-ainesten ottotoiminnan vaikutuksia seurataan pohjavedestä seuraavin laatuparametrein: väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus,

hiilidioksidi, kovuus, COD_{Mn} tai TOC, nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani, öljyhiilivedyt (öljyhiilivetyjakeet C10-40 ja bensiinijakeet C5-10). Pohjavesinäytteenotto on tehtävä sertifioidun näytteenottajan toimesta.

Vuotuiset tarkkailutulokset on toimitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. (MAL 11§)

Perustelu: Maa-ainesten ottaminen pohjavesialueella edellyttää, että toiminnan aiheuttaman pohjavesiriskin takia toteutetaan pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailua.

11. Toiminta-alueelle tulee tehdä varautumissuunnitelma onnettomuuksien ja poikkeuksellisten tilanteiden varalta. Kaikkien alueella työskentelevien tulee perehtyä laadittuun suunnitelmaan.

Öljyvahinkoja varten alueella on oltava riittävästi imeytysainetta sekä tiivispohjainen paikka, johon saastunut maa voidaan väliaikaisesti koota. Poikkeuksellista tilanteista, vahingoista ja onnettomuuksista on välittömästi ilmoitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille, Pohjois-Savon pelastuslaitokselle sekä Pohjois-Savon ELY-keskukselle. (MAL 11§)

Perustelu: Määräyksillä ehkäistään haitallisia ympäristövaikutuksia. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Poikkeuksellisissa tilanteissa on tarpeen arvioida välittömästi mahdolliset ympäristö- ja terveysriskit sekä tarvittavat toimenpiteet.

12. Mikäli luvan saaja siirtää oikeuden maa-ainesten ottamiseen toiselle, vastaa luvan saaja edelleen lupamääräysten noudattamisesta, ellei lupaviranomainen eri hakemuksesta vapauta häntä vastuusta. (MAL 13a §)

Perustelu: Määräys on tarpeen toiminnan valvonnan kannalta.

13. Toiminnan päätyttyä alue on siistittävä niin, että sinne ei jää jätettä, romua tai muuta sinne kuulumatonta ainetta tai tavaraa. Mahdolliset varastokasat on sijoitettava alueelle niin, että ne eivät estä alueen jälkihoitoa. Maisemoidessa luiskat on muotoiltava mukaillen luonnon omia muotoja, välttäen yksitoikkoisia pintoja. Rinteiden ylä- ja alaosat tulee pyöristää ja luiskien kaltevuuden tulee olla suunnitelmassa esitetyn mukaiset. Rinteiden kaltevuutta voidaan maiseman elävöittämiseksi vaihdella niiden eri osissa. Lohkareita ja isoja kiviä ei saa haudata alueelle.

Luiskien ja pohjien tasaukseen on käytettävä puhtaita, vettä johtavia maa-aineita. Alueelle on jälkihoitotoimenpiteenä muodostettava kasvukerros kasvillisuudelle. Lisäksi kasvillisuus tulee palauttaa alueelle siementämällä ja istuttamalla. Jälkihoitotoimenpiteitä tulee tehdä alueella sitä mukaa kuin maa-ainesten ottamisen edistyessä niitä on mahdollista tehdä. Kokonaisuudessaan jälkihoitotoimenpiteet on tehtävä päättymispäivämäärään mennessä. Maisemointitöiden suoritta-

misesta tulee tehdä ilmoitus Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille lopputarkastuksen pitämiseksi. (MAL 11§)

Perustelu: Toiminnanharjoittaja on vastuussa ympäristövaikutuksista, niiden torjunnasta ja tarkkailusta myös toiminnan päätyttyä. Määräyksillä voidaan varmistua, että alueelle ei jää toiminnasta peräisin olevia jätteitä, eikä riskiä maaperän tai pohjaveden pilaantumiselle ole. Samalla varmistetaan, ettei toiminnasta ole aiheutunut maisemakuvan turmeltumista ja että maisemoitu ottamisalue sopeutuu luontevasti ympäröivään maisemaan.

14. Lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi on luvansaajan toimitettava 18 290 € euron vakuus. Vakuuden on oltava voimassa 31.12.2032 saakka. Vakuus palautetaan, kun alue on saatettu lupamääräysten mukaiseen kuntoon ja tämä on todettu valvojan viranomaisen toimittamassa loppukatselmuksessa. (MAL 12 §)

Perustelu: Vakuudella varmistetaan, että lupamääräysten mukaiset jälkihoitotoimenpiteet tulee suoritettua.

15. Toiminta voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. (MAL 21 §, YsL 199 §)

Perustelu: Kyseessä on maa-ainesluvan myöntäminen alueella jo aiemmin harjoitetulle toiminnalle ja jonka aiemman toiminnan loppumisesta on vain vähäisesti aikaa. Toiminnan aloittamisesta ei aiheudu sellaista pysyvää haittaa tai vahinkoa, mikä estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Valitusviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Luvan myöntämisen edellytykset ja yleiset perustelut lupapäätökselle

Kohteessa on suoritettu maa-ainestenottotoimintaa jo ennen 2019 päätyttyä lupakautta. Alueella ei ole merkittävää virkistyskäyttöä. Alueen maisema- ja luontoarvot liittyvät maakunnallisesti arvokkaaseen Kukonharja-Silmäsuo harjualueeseen, jota maisema- ja luontoselvitysalue sivuaa. Kanahautojen suppa-alue jää suunnitelma-alueen ulkopuolelle. Koska suunniteltu maa-ainesten otto sijoittuu tavanomaiseen harjumaastoon ja luonnonympäristöön, se ei muuta oleellisesti Kukonharja-Silmäsuo arvokkaan harjualueen eikä sille sijoittuvan Kanahautojen suppaympäristön luonnetta eikä vaaranna niiden luontoarvoja. Ottamisalueen rajausta on suunniteltu siten, että toiminta häiritsisi alueen koillis-/itäpuolella olevaa luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta Kanahautojen harjuympäristöä mahdollisimman vähän. Alueelta on jo aiemmin otettu maa-aineksia sekä sen läheisyydessä on ottotoimintaa.

Ottamisalueen maisemalliset ja geologiset arvot ovat jo heikentyneet, koska alue on osa maa-ainesaluetta, josta on otettu maa-ainesta jo vuosikymmeniä. Ottamisalueella ei ole metsä-, luonnonsuojelu- tai vesilain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä eikä muita luontokohteita. Näin ollen ottamisalueella ei voida katsoa olevan erikoisia luonnonesiintymiä eikä merkittäviä geologisen muodostuman tai kasvillisuuden luomia luonnon kauneusarvoja.

Jälkihoitotoimenpitein alue palautuu metsätalouskäyttöön. Näin ollen ottamistoiminta ei turmele maisemakuvaa.

Lupamääräyksissä on edellytetty, että pohjaveden ylimmän havaitun tason ja alimman ottotason väliin tulee jäädä vähintään 4 metrin paksuinen suojamaakerros. Lisäksi nestemäisten polttoaineiden, öljytuotteiden ja ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointia ei sallita ottamisalueella. Pohjaveden laatua ja antoisuutta ei heikennetä. Näin ollen huomattavia tai laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa ei tapahdu.

Päätöksessä on myös otettu huomioon, mitä on säädetty kaivannaisjätteidensä jätehuollosta. Luvassa on asetettu ottoalueen maisemointiin liittyvä vakuus.

Lupamääräysten mukaisesti toimittaessa toiminnasta ei aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Vastaaja on hakenut lupaa 15 vuoden ajaksi perustuen maakuntakaavan EO merkintään ja siihen, että maa-aineksia on tarkoitus toimittaa pääasiallisesti lähialueiden betoniteollisuuden käyttöön, missä lähtökohtana on varmat toimitusketjut ja pitkäaikaiset asiakkuudet, joissa pidempi lupa-aika edesauttaisi. Lupa voidaan MAL 10.2 §:n mukaan erityisistä syistä myöntää 10 vuotta pitemmäksi ajaksi, jos se hankkeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. MAL 10.2 §:n mukaan lainkohdassa tarkoitettuna erityisenä syynä luvan voimassaolon pidentämiselle voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle. Lupamääräyksissä edellytetään toiminnan vaikutusten tarkkailuun lisättäväksi uusi pohjavesiputki. Kun huomioidaan maaperän ja pohjaveden suojelua koskevat lupamääräykset ja alueen vaihteellinen maisemointi, ei pidempi lupa-aika lisää riskiä pohjavedelle eikä toiminnan haitalliset vaikutukset luontoon, maisemaan ja ympäristölle ole merkittävämmät kuin 10 vuoden lupa-aikana. Edellä mainitut seikat huomioiden lupa on mahdollista myöntää 15 vuodelle.

Lausunnoissa esitettyjen vaatimusten huomioon ottaminen

Päätöksessä on huomioitu annettu lausunto sekä hakijan vastine. Lupamääräyksessä 10 on edellytetty asennettavaksi uusi pohjaveden laadun seurantaan soveltuva pohjavesiputki, Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnoissaan esittämän mukaisesti. Lupamääräyksessä 13 on Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti edellytetty jälkihoitotoimenpiteenä kasvillisuuden palauttamista siementämällä ja istuttamalla.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Tämä päätös on **voimassa 31.10.2037**

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3, 4a, 5, 6, 7, 10-16, 19-21, 23, 23a §

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

06.10.2022

48 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4, 6-9 §
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)
Kuopion kaupunki, maa-ainelupia ja maisematyölupia koskeva taksa
(ympäristö- ja rakennuslautakunta 28.3.2019 § 28)

Maksut ja niiden määräytyminen

Luvan käsittelystä ja ottosuunnitelman tarkastamisesta peritään taksan mukaisesti 2620 €. Käsittelymaksu perustuu maa-ainestaksaan.

Vuotuisena valvontamaksuna peritään voimassa olevan taksan mukaisesti 1000 €.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Viiteaineisto

* 5148/2022 Sijaintikartta Savon Kuljetus Oy Autio

Valmistelija

Mikko Sokura

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 40 718 2147

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että ympäristötarkastaja Sokura poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn jälkeen.

